

УДК 354:364.3(043.2)

*Гусар Н. С., здобувач вищої освіти;
Чальцева О. М., д-р політ. наук, професор,
професор кафедри політології та державного управління,
Донецький національний університет імені Василя Стуса*

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ В УКРАЇНІ

Ключові слова: публічне управління, соціальний захист населення, публічне управління у сфері соціального захисту.

Вступ. Ефективність соціального захисту населення та її управління є одними з вагомих показників, які відображають розвиток держави та її населення. Незважаючи на воєнний стан, Україна прагне стати членом Європейського союзу, і в будь-якому випадку організаціям, які впливають на рівень та якість життя суспільства, необхідно буде створити системи різнопланових заходів задля дотримання стандартів, які безпосередньо вплинуть на рішення про прийняття до Євросоюзу.

Актуальність. Покращення механізмів соціального захисту, які забезпечують поступ у різних сферах суспільного життя, та їх впровадження є одним із основ соціальної політики в Україні, адже саме на ній в останніми роками робиться ключовий акцент. Як її невід’ємний складник, соціальний захист визначає обличчя держави, є засобом реалізації конституційних положень, перетворення гасел на дійсність [1, с. 61].

Публічне управління у сфері соціального захисту населення – сукупність заходів управлінської діяльності на всіх рівнях державної влади та місцевого самоврядування, що спрямовані на розробку та імплементацію законодавчих актів, побудову оптимальних умов управління наявних ресурсів, які забезпечують умови впровадження державної політики соціального захисту населення. Існує безліч механізмів публічного управління системою соціального захисту населення, основні з них:

1) податковий механізм – надання пільг (зниження податків) компаніям, організаціям, щоб стимулювати економічну активність населення;

2) кредитний механізм – надання коштів з бюджетів і соціальних фондів на діяльність системи соціального захисту населення;

3) бюджетний механізм – пряме фінансування з бюджетів і фондів, спрямоване на стимулювання економічної активності населення території (особливо кризової) в Україні;

4) механізм держзамовлення – механізм, який застосовується задля створення нових робочих місць у державних компаніях, організаціях (насамперед кризових);

5) адміністративний механізм – механізм, спрямований на покращення рівня соціального захисту населення шляхом заборон, дозволів, обмежень у законодавстві;

б) організаційний механізм – механізм, що координує діяльність системи соціального захисту населення;

7) правовий механізм – розробка і ухвалення нормативних актів, що регламентують діяльність різних суб'єктів управління у сферах зайнятості, формування рівня життя і соціального захисту населення;

8) програмний механізм – механізм, який відповідальний за розробку програм, які сприятимуть підвищенню економічної активності, рівня якості життя населення у певних територіях України (насамперед тих, які є кризовими) [2, с. 71].

Економічні проблеми – ключовий бар'єр, який заважає ефективно здійснювати публічне управління у сфері соціального захисту населення. Аналіз економічних проблем свідчить про низький рівень оплати в Україні серед країн Європи, про потребу у дотриманні міжгалузевого співвідношення в оплаті праці (до рівня середньомісячної заробітної плати робітників і службовців у народному господарстві), а також про глибинність економічних проблем, оскільки вони створюють додаткові проблеми, як-от: кадрові (особливо у державній службі), психологічні, міграційні та інші [1, с. 63; 3; 4].

Критично високі показники рівня безробіття також безпосередньо впливають на стан соціального захисту населення. Доцільно створити нові робочі місця на підприємствах, сформувані державне замовлення громадських робіт з метою поліпшення довкілля, здійснити переміщення працівників з неперспективних у перспективні галузі на ринку праці, а також врегулювати рівень заробітної плати так, щоб створити баланс між зниженням безробіття та зростання продуктивності праці [1, с. 63].

Висновки

Отже, публічне управління у сфері соціального захисту населення є одним з найважливіших заходів, який відображає рівень і якість життя населення в Україні. Проблеми, що існують у системі соціального захисту населення та в її управлінні, підтверджують необхідність їх вдосконалення. Потрібно буде достатньо часу, щоб вирішити ці проблеми та відновити сферу соціального захисту населення та управління нею у післявоєнні роки.

Список використаних джерел

1. Вдовиченко Д. Ю., Чернега І. І. Соціальний захист та соціальна політика держави. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку. *Матеріали XXX Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Гамбург. 07.03.2023). С. 60–64. URL: https://www.researchgate.net/profile/Natalia-Smetankina/publication/369411733_Sistemnij_analiz_metodiv_ocinki_nadijnosti_energeticnogo_ustatkuvanna/links/641a1f9c315dfb4cce9a6702/Sistemnij-analiz-metodiv-ocinki-nadijnosti-energeticnogo-ustatkuvanna.pdf#page=61
2. Лаврухін В. В. Державне управління у сфері соціального захисту населення: теоретичні аспекти. 2015. С. 66–72. URL: <https://aspects.org.ua/index.php/journal/article/view/140/140>
3. Migrant.biz.ua: Розміри заробітної плати в Європі. URL: <https://migrant.biz.ua/dovidkova/emigracia/zarplata-v-ievropi.html>
4. Мінфін: Мінімальна зарплата в Україні. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/salary/min/>